

Bilag 1: Oscarvindere for bedste film – en annoteret oversigt

#1 (1927/28): *Wings* (1927)

Showdato: 16.05-1929. Nominerede: *The Racket*, *Seventh Heaven*. Bedste kunstneriske film: *Sunrise* (1927).

Ved det første Oscarshow blev der i en vis forstand ikke givet én pris for bedste film. Stumfilmen *Wings* fik hovedprisen for "Outstanding Picture" (svarende til "bedste film"), mens den tysk-amerikanske *Sunrise* fik prisen for "Unique and Artistic Picture". Den første officielle talefilm, *The Jazz Singer*, fik en teknisk pris og var som tonefilm helt undtaget fra hovedkonkurrencen.

#2 (1928/29): *The Broadway Melody* (1929)

Showdato: 03.04-1930. Nominerede: *The Alibi*, *The Hollywood Revue of 1929*, *In Old Arizona*, *The Patriot*.

Ved det andet officielle Oscarshow i 1930 valgte akademiet at give hovedprisen til musicalen *The Broadway Melody* – den første i en længere serie af film.

#3 (1929/30): *All Quiet on the Western Front* (1930)

Showdato: 05.10-1930. Nominerede: *The Big House*, *Disraeli*, *The Divorce*, *The Love Parade*. Som en enestående begivenhed i Oscarhistorien blev der i 1930 afholdt to ceremonier (med et halvt års mellemrum). Siden har Oscarshowet været en årligt tilbagevendende begivenhed. Lewis Milestones filmatisering af Remarques *All Quiet on the Western Front* var den første i serien af (anti)krigsfilm til at blive nomineret (med mindre man da regner flyverfilmen *Wings* [1927] som en krigsfilm). Filmen blev relanceret i 1939, hvor man havde indføjet nogle klare antinazistiske udsagn.

#4 (1930/31): *Cimarron* (1931)

Showdato: 10.11-1931. Nominerede: *East Lynne*, *The Front Page*, *Skippy*, *Trader Horn*.

Cimarron var den første western til at vinde en Oscar. Westernfilmen tilhører de genrer, der sjældent har fået prisen som bedste film. Den danske scenograf og kostumedesigner Max Rée (1889-1953) vandt en Oscar for set-designet til netop *Cimarron* og indskrev sig således i historien som den første dansker til at modtage en Oscarstatuette.

#5 (1931/32): *Grand Hotel* (1932)

Showdato: 18.11-1932. Nominerede: *Arrowsmith*, *Bad Girl*, *The Champ*, *Five Star Final*, *One Hour with You*, *Shanghai Express*, *The Smiling Lieutenant*.

Grand Hotel er til dato den eneste film, som har vundet hovedprisen ved Oscarshowet, uden at filmen eller nogen af dens skuespillere var nomineret i andre kategorier. Den danskfødte skuespiller Jean Hersholt (født Jean Pierre Carl Boisen) spillede med i *Grand Hotel* og blev senere kendt for sit humanitære arbejde i industrien. I 1956 fik han derfor en ærespris opkaldt efter sig. *Grand Hotel* er et tidligt eksempel på det, der kaldes *multiprotagonistfilmen* – en genre, som senere har fået stor opmærksomhed (bl.a. med Oscarvinderen *Crash* [2004]).

#6 (1932/33): *Cavalcade* (1933)

Showdato: 16.03-1934. Nominerede: *A Farewell to Arms*, *42nd Street*, *I Am a Fugitive from*

a Chain Gang, Lady for a Day, Little Women, The Private Life of Henry VIII, She Done Him Wrong, Smilin' Through, State Fair.

I 1933, hvor Adolf Hitler kom til magten i Tyskland, og hvor Franklin Delano Roosevelt fremlagde sit reformprogram (New Deal) mhp. at bringe USA ud af Depressionen, blev der *ikke* afholdt en Oscarceremoni. Efter showet i november 1932 gik der således et år og fire måneder, før den næste Oscaruddeling blev afholdt (i marts 1934). Vinderfilmen *Cavalcade*, adapteret efter Noël Cowards teaterstykke af samme navn, udspiller sig foran en serie af centrale historiske begivenheder, bl.a. Titanics forlis (som senere skulle danne grundlag for en anden prominent Oscarvinder).

#7 (1934): *It Happened One Night* (1934)

Showdato: 27.05-1935. Nominerede: *The Barretts of Wimpole Street, Cleopatra, Flirtation Street, The Gay Divorcee, Here Comes the Navy, The House of Rothschild, Imitation of Life One Night of Love, The Thin Man, Viva Villa!, The White Parade.*

Frank Capras *It Happened One Night* var den første *screwball*-komedie til at vinde en Oscar for bedste film. Ellers prominente film i denne genre er ofte blevet forbigået. *It Happened One Night* var samtidig historisk ved det, at den som den første film nogensinde vandt "The Big Five", dvs. samtlige af de fem hovedpriser (bedste film, manuskript, instruktion, mandelige hovedrolle og kvindelige hovedrolle). Kun to gange siden (i 1976 og 1992) er denne bedrift indtil videre blevet gentaget.

#8 (1935): *Mutiny of the Bounty* (1935)

Showdato: 05.03-1936. Nominerede: *Alice Adams, Broadway Melody of 1936, Captain Blood David Copperfield, The Informer, The Lives of a Bengal Lancer, A Midsummer Night's Dream, Les Misérables, Naughty Marietta, Ruggles of Red Gap, Top Hat.*

Mutiny of the Bounty (1935) var blandt de første stort anlagte historiske dramaer, som vandt hovedprisen. Filmen er produceret af Irving G. Thalberg, som var blandt de første i Oscarakademiet.

#9 (1936): *The Great Ziegfeld* (1936)

Showdato: 04.03-1937. Nominerede: *Anthony Adverse, Dodsworth, Libeled Lady, Mr. Deeds Goes to Town, Romeo and Juliet, San Francisco, The Story of Louis Pasteur, A Tale of Two Cities, Three Smart Girls.*

The Great Ziegfeld er en blanding af to yndede Oscargenrer: musicalen og den biografiske film (*biopic*). Filmen *Anthony Adverse* (1936), instrueret af Mervyn LeRoy, løb af med fire Oscarstatuetter, bl.a. den første pris nogensinde for "Best Supporting Actress". Denne pris gik til Gale Sondergaard (1899-1985), en amerikanskfødt skuespillerinde af dansk afstamning.

#10 (1937): *The Life of Emile Zola* (1937)

Showdato: 10.03-1938. Nominerede: *The Awful Truth, Captains Courageous, Dead End, The Good Earth, In Old Chicago, Lost Horizon, One Hundred Men and a Girl, Stage Door, A Star Is Born.*

The Life of Emile Zola er en *biopic* om den store franske forfatter af samme navn med et sidenhen populært Oscar tema: antisemitisme. Selve Oscarshowet blev i 1938 udsat en uge pga. voldsomme oversvømmelser.

#11 (1938): *You Can't Take It With You* (1938)

Showdato: 23.02-1939. Nominerede: *The Adventures of Robin Hood, Alexander's Ragtime Band, Boys Town, The Citadel, Four Daughters, La Grand Illusion, Jezebel, Pygmalion, Test*

Pilot.

You Can't Take It With You vandt både for bedste film og bedste instruktør. Med denne vandt Frank Capra således sin tredje pris som "Best Director". Jean Renoirs franske film *La Grande Illusion* (1938) var den første ikke-engelsksprogede film til at blive nomineret til hovedprisen. Andre ikke-engelsksprogede film, som siden er blevet nomineret til prisen for bedste film, er: *Z* (1969), *Utvandrarna* (1972), *Viskningar och rop* (1973), *Il Postino* (1995), *La vita è bella* (1998), *Crouching Tiger, Hidden Dragon* (2000), *Letters from Iwo Jima* (2006) og den stumme *The Artist* (2012).

#12 (1939): *Gone With the Wind* (1939)

Showdato: 29.02-1940. Nominerede: *Dark Victory*, *Goodbye, Mr. Chips*, *Love Affair*, *Mr. Smith Goes to Washington*, *Ninotchka*, *Of Mice and Men*, *Stagecoach*, *The Wizard of Oz*, *Wuthering Heights*.

1940 (1939 i Oscarterminologi) betegnes som et "watershed year" i Oscarens historie, idet mange store film var nomineret til bedste film: *The Wizard of Oz*, *Of Mice and Men*, *Ninotchka*, *Stagecoach*, *Mr. Smith Goes to Washington*, *Wuthering Heights* og vinderen *Gone With the Wind*. Dette var samtidig Bob Hopes første år som Oscarvært. Han skulle senere blive en institution i forbindelse med The Oscars. Danske Jean Hersholt, der siden skulle blive kendt for sin store humanitære indsats i forbindelse med film, fik i 1940 en ærespris for sit arbejde med The Motion Picture Relief Fund. En anden bemærkelsesværdig pris var prisen for bedste kvindelige birolle, som gik til Hattie McDaniel fra *Gone With the Wind* – den første afroamerikanske skuespiller til nogensinde at få en Oscar.

#13 (1940): *Rebecca* (1940)

Showdato: 27.02-1941. Nominerede: *All This, and Heaven Too*, *Foreign Correspondent*, *The Grapes of Wrath*, *The Great Dictator*, *Kitty Foyle*, *The Letter*, *The Long Voyage Home*, *Our Town*, *The Philadelphia Story*.

Rebecca betegnes ofte som en ironisk Hitchcockvinder. Mens andre store Hitchcockfilm senere blev forbigået (fx *Rear Window*, *Vertigo*, *North by Northwest* og *Psycho*), vandt *Rebecca*, en af instruktørens mindre film, på et tidspunkt, hvor prisen naturligt kunne have tilfaldet *The Grapes of Wrath* eller *The Great Dictator*. Modtageren af statuetten, filmens producer David O. Selznick, var dog ikke en uvant Oscarvinder og havde allerede året forinden haft massiv succes som producer bag *Gone With the Wind*. Showet var bemærkelsesværdigt af to grunde: (1) at præsidenten Franklin Delano Roosevelt sendte en seks minutter lang hilsen, transmitteret via radio, og (2) at vinderne – for første gang i Oscarhistorien – var hemmeligholdt og således først blev afsløret under selve ceremonien.

#14 (1941): *How Green Was My Valley* (1941)

Showdato: 26.02-1942. Nominerede: *Blossoms in the Dust*, *Citizen Kane*, *Here Comes Mr. Jordan*, *Hold Back the Dawn*, *The Little Foxes*, *The Maltese Falcon*, *One Foot in Heaven*, *Sergeant York*, *Suspicion*.

John Fords humanistiske familiedrama *How Green Was My Valley* blev ironisk nok instruktørens første film, som vandt hovedprisen ("Outstanding Motion Picture"). Samme år var andre, mere oplagte vindere med i feltet, bl.a. *The Maltese Falcon* og *Citizen Kane*. *Citizen Kane*-instruktøren Orson Welles er, foruden Alfred Hitchcock, en af Oscarhistoriens mest forbigåede/oversete filmskabere.

#15 (1942): *Mrs. Miniver* (1942)

Showdato: 04.03-1943. Nominerede: *49th Parallel*, *Kings Row*, *The Magnificent Ambersons*,

The Pied Piper, The Pride of the Yankees, Random Harvest, The Talk of the Town, Wake Island, Yankee Doodle Dandy.

William Wylers drama *Mrs. Miniver* vandt på bekostning af bl.a. *The Pride of the Yankees* og *The Magnificent Ambersons*. Således blev instruktøren Orson Welles for anden gang forbigået. En anden William Wyler-film, *The Little Foxes*, blev nomineret til ni Oscars, men vandt ikke en eneste og satte dermed en tvivlsom rekord (der dog siden er blevet tangeret og "overgået").

#16 (1943): *Casablanca* (1942)

Showdato: 02.03-1944. Nominerede: *For Whom the Bell Tolls, Heaven Can Wait, The Human Comedy, In Which We Serve, Madame Curie, The More the Merrier, The Ox-Bow Incident, The Song of Bernadette, Watch on the Rhine.*

En stor lytterskare hørte med, da beredskabsfilmen *Casablanca* (1942) vandt prisen for bedste film. En anden nomineret film, *In Which We Serve* (1943), kunne også regnes som en beredskabs- eller kampagnefilm og blev produceret i samarbejde med Ministry of Information, et britisk propagandaministerium. Komikeren Jack Benny var vært ved denne ceremoni, som af frygt for at virke for opulent (i en tid, hvor ressourcerne skulle bruges på krigen) blev afviklet i en mere afdæmpet stil end vanligt.

#17 (1944): *Going My Way* (1944)

Showdato: 15.03-1945. Nominerede: *Double Indemnity, Gaslight, Since You Went Away, Wilson.*

Antallet af nominerede til kategorien for bedste film blev standardiseret i 1945 til fem film. Blandt de nominerede var Billy Wilders *Double Indemnity* (1944, *Kvinden uden samvittighed*), men vinderen blev den letbenede musical *Going My Way* (1944). *Double Indemnity* var faktisk nomineret til syv priser, men tabte i samtlige kategorier til førnævnte *Going My Way*, og da Leo McCarey modtog prisen for bedste film (med *Going My Way*), valgte Wilder i utilfredshed at spænde ben for sin kollega. I 1945 blev Oscarstatuetterne lavet af plastic, idet alt metal skulle bruges i forbindelse med den amerikanske krigsindsats.

#18 (1945): *The Lost Weekend* (1945)

Showdato: 07.03-1946. Nominerede: *Anchors Aweigh, The Bells of St. Mary's, Mildred Pierce, Spellbound.*

The Lost Weekend (1945) vandt i 1946 foran *Mildred Pierce* (1945), og herved fik Billy Wilder den hovedpris, som han ikke havde fået i 1945. "I 1945 gjorde de op for deres fejl," sagde Wilder med henvisning til Oscarakademiets fravalg af *Double Indemnity* året forinden, og han har også flere gange – med vanlig sans for ironi – sagt, at han frygtede, at McCarey i 1946 ville gentage den ugerning, som Wilder selv havde udført i 1945. Dette skete imidlertid ikke. Bob Hope og James Stewart delte værtsrollen.

#19 (1946): *The Best Years of Our Lives* (1946)

Showdato: 13.03-1947. Nominerede: *Henry V, It's a Wonderful Life, The Razor's Edge, The Yearling.*

Jack Benny var vært ved det 19. Oscarshow, hvor William Wylers drama *The Best Years of Our Lives* – en interessant, realistisk skildring af en krigsveterans liv – vandt foran juleklassikeren *It's a Wonderful Life* (begge fra 1946).

#20 (1947): *Gentleman's Agreement* (1947)

Showdato: 20.03-1948. Nominerede: *The Bishop's Wife, Crossfire, Great Expectations, Miracle on 34th Street.*

Elia Kazans *Gentleman's Agreement* – en humanistisk problemfilm om antisemitisme – vandt i 1948, året efter de famøse HUAC-høringer, hvor Kazan angav 11 af sine kolleger. Et uhørt højt antal af lyttere – mere end 100 mio. – fulgte med, da ABC i 1948 transmitterede Oscarshowet via den såkaldte *Armed Forces Radio Service*.

#21 (1948): *Hamlet* (1948)

Showdato: 24.03-1949. Nominerede: *Johnny Belinda*, *The Red Shoes*, *The Snake Pit*, *The Treasure of Sierra Nevada*.

Laurence Oliviers filmatisering af William Shakespeares *Hamlet* var et tidligt eksempel på en ikke-amerikansk vinder af hovedprisen ved Oscaruddelingen. Oliviers film vandt såmænd over en anden central britisk produktion, Michael Powell og Emeric Pressburgers *Red Shoes* (1948), og britisk kvalitetsdramatik og prestigøse adaptationer har siden fået flere udmærkelser af Oscarakademiet.

#22 (1949): *All the King's Men* (1949)

Showdato: 23.05-1950. Nominerede: *Battleground*, *The Heiress*, *A Letter to Three Wives*, *Twelve O'Clock High*

Robert Rossen havde oprindeligt tilbudt John Wayne hovedrollen i sin film, *All the King's Men*, om en politiker, der korrumpes af den magt, han vinder. Wayne opfattede filmen som upatriotisk og takkede derfor "nej" til rollen. I 1950 vandt Broderick Crawford (hovedskuespilleren i *All the King's Men*) dog prisen for bedste mandlige skuespiller foran netop John Wayne, som var nomineret for *Sands of Iwo Jima*.

#23 (1950): *All About Eve* (1950)

Showdato: 29.03-1951. Nominerede: *Born Yesterday*, *Father of the Bride*, *King Solomon's Mines*, *Sunset Boulevard*.

Det 23. Oscarshow blev afholdt i marts måned, og værten ved dette show var selveste Fred Astaire. To film, *Sunset Boulevard* og *All About Eve*, som begge omhandlede filmindustrien, var nomineret til hovedprisen. Sidstnævnte vandt.

#24 (1951): *An American in Paris* (1951)

Showdato: 20.03-1952. Nominerede: *Decision Before Dawn*, *A Place in the Sun*, *Quo Vadis*, *A Streetcar Named Desire*.

Vincente Minellis *An American in Paris* er en stort anlagt musical, inspireret af George Gershwins arrangement. Filmen vandt foran stærke konkurrenter som *A Streetcar Named Desire* og episke remakes som *Quo Vadis* (der baserer sig på en italiensk *kolossal*film af samme titel), og dette signalerede en Oscarepoke af letbenede musicals og stort anlagte spektakler.

#25 (1952): *The Greatest Show on Earth* (1952)

Showdato: 19.03-1953. Nominerede: *High Noon*, *Ivanhoe*, *Moulin Rouge*, *The Quiet Man*.

The Greatest Show on Earth er en symbolsk titel på vinderen i 1953, instrueret af Cecil B. DeMille. Ikke alene var denne film nemlig den første i rækken af stort anlagte *spectacles* blandt 1950'ernes og 1960'ernes Oscarvindere; den var også vinderen det år, hvor Oscarshowet for første gang blev transmitteret i tv (for 40 mio. seere). NBC tilbød akademiet 100.000 dollars for rettighederne til at vise Oscaruddelingen, hvilket var starten på et gensidigt frugtbart ægteskab.

#26 (1953): *From Here to Eternity* (1953)

Showdato: 25.03-1954. Nominerede: *Julius Caesar*, *The Robe*, *Shane*, *Roman Holiday*.

Fred Zinnemanns klassiske drama *From Here to Eternity*, om soldater udstationeret på Hawaii før angrebet på Pearl Harbor, var et vehikel for store stjerner som Burt Lancaster og Frank Sinatra. 43 mio. amerikanere så NBC's tv-transmission. Zinnemann, der ikke havde vundet for sin klassiske real-time-western *High Noon*, vandt således mod en anden markant western: George Stevens' *Shane* (1953). En anden af de nominerede var det tidstypiske *cinemascope*-spektakel *The Robe* (1953).

#27 (1954): *On the Waterfront* (1954)

Showdato: 30.03-1955. Nominerede: *The Caine Mutiny*, *The Country Girl*, *Seven Brides for Seven Brothers*, *Three Coins in the Fountain*.

Kazan, der havde valgt at angive en række af sine kolleger ved HUAC-høringerne, vandt i 1955 otte statuetter, heriblandt hovedprisen, for filmen *On the Waterfront*. Filmen var samtidig et tidligt eksempel på den naturalistiske spillestil, som bl.a. Marlon Brando blev kendt for.

#28 (1955): *Marty* (1955)

Showdato: 21.03-1956. Nominerede: *Love Is a Many-Splendored Thing*, *Mr. Roberts*, *Picnic*, *The Rose Tattoo*.

Filmen *Marty* var et tidligt eksempel på en biograffilm inspireret af en tv-serie. Paddy Chayefskys *live television drama* fra 1953 dannede således grundlag for Delbert Manns film. I forbindelse med Oscaruddelingen i 1956 blev der oprettet en pris til ære for danske Jean Hersholt (som døde samme år), den såkaldte The Jean Hersholt Humanitarian Award. Hersholt blev netop kendt for sit humanitære arbejde, bl.a. for de mindre bemidlede filmarbejdere.

#29 (1956): *Around the World in 80 Days* (1956)

Showdato: 27.03-1957. Nominerede: *Friendly Persuasion*, *The King and I*, *Giant*, *The Ten Commandments*.

Michael Andersons filmatisering af Jules Vernes bog af samme navn var et tidligt eksempel på en genre, adventurefilmen, som ofte forbigås ved uddelingen af de helt store priser (idet sådanne kulørte og spektakulære genrer, fx horrorfilmen, science fiction-filmen, adventure- og fantasy-filmen, antageligt regnes for at være underlødige og eskapistiske). Filmen vandt, måske lidt overraskende, foran DeMilles bibelske epos *The Ten Commandments*. Den danske film *Qivitoq* (1956) var nomineret i kategorien for "Best Foreign Language Film", men tabte ikke overraskende til Federico Fellinis *La Strada*. En anden af dansk afstamning, Tambi (Johannes) Larsen (1914-2001), som var opvokset i Indien, vandt selvsamme år en Oscar for sin *art direction* i Tennessee Williams-filmatiseringen *The Rose Tattoo* (1955).

#30 (1957): *The Bridge on the River Kwai* (1957)

Showdato: 26.03-1958. Nominerede: *Peyton Place*, *Sayonara*, *12 Angry Men*, *Witness for the Prosecution*.

Sam Spiegels *The Bridge on the River Kwai*, 1958-vinderen, er en britisk film om Anden Verdenskrig, der i dag primært huskes for den iørefaldende "River Kwai March". Prisen for bedste adapterede manuskript gik til Pierre Boulle for netop *The Bridge on the River Kwai*, skønt Boulle ikke kunne et ord engelsk. De egentlige manuskriptforfattere, Carl Foreman og Michael Wilson, var nemlig *blacklisted* på dette tidspunkt og blev derfor ikke krediteret for deres arbejde. Mark Robsons *Peyton Place* (1956) tangerede *The Little Foxes'* tvivlsomme rekord med ni nomineringer uden en eneste statuette.

#31 (1958): *Gigi* (1958)

Showdato: 06.04-1959. Nominerede: *Auntie Mame*, *Cat on a Hot Tin Roof*, *The Defiant Ones*, *Separate Tables*.

Som den anden Vincente Minelli-musical vandt *Gigi* i 1959, bedst som studiesystemet var ved at "bryde sammen" i USA, og forskellige nybølger var begyndt at skylle ind over Europa. Orson Welles blev endnu en gang forbigået, denne gang med *Touch of Evil* (1958), som end ikke var nomineret. Oscarshowet oplevede på dette tidspunkt en stigende tilslutning med mere end 80 mio. amerikanere, der enten så prisuddelingen på tv eller hørte med via radio (foruden godt 100 mio. udenlandske lyttere, som også fulgte med via radio).

#32 (1959): *Ben-Hur* (1959)

Showdato: 04.04-1960. Nominerede: *Anatomy of a Murder*, *The Diary of Anne Frank*, *The Nun's Story*, *Room at the Top*.

Bob Hope var vært ved Oscarshowet i 1960, hvor storfilmen *Ben-Hur* vandt på bekostning af en lang række ikke-nominerede kvalitetsfilm. Heriblandt var *Shadows* af John Cassavetes, *North By Northwest* af Alfred Hitchcock og Billy Wilders *Some Like It Hot*. *Ben-Hur* vandt hele 11 Oscarstatuetter, en høst, der først blev tangeret i 1998 med *Titanic* og siden i 2004 med *The Lord of the Rings: The Return of the King*. Den danske film *Paw* (1959), instrueret af Astrid Henning-Jensen, var nomineret til bedste ikke-engelsksprogede film, men tabte til den brasilianske film *Orfeu Negro* (1959), som også vandt Den Gyldne Palme i Cannes.

#33 (1960): *The Apartment* (1960)

Showdato: 17.04-1961. Nominerede: *The Alamo*, *Elmer Gantry*, *Suns and Lovers*, *The Sun-downers*.

I 1961 overtog ABC retten til at transmittere Oscarshowet. Billy Wilder, som året forinden var blevet forbigået med filmen *Some Like It Hot*, fik hovedprisen for sit komiske familiedrama *The Apartment*.

#34 (1961): *West Side Story* (1961)

Showdato: 09.04-1962. Nominerede: *Fanny*, *The Guns of Navarone*, *The Hustler*, *Judgment at Nuremberg*.

I 1962 var det nok engang en musical, som tog hovedprisen. *West Side Story*, instrueret af Robert Wise og Jerome Robbins, var dengang (som nu) en populær musical i Hollywood og på Broadway, og dens soundtrack var dengang det bedst sælgende. Værten var i 1962, for femte år i træk, den populære Bob Hope, der siden er blevet kendt som Oscarshowets "Constant Uncle". I kategorien for "Best Foreign Language Film" var *Harry og kammertjeneren* (1961) nomineret – som den blot tredje danske film nogensinde – men den tabte til Ingmar Bergmans *Såsom i en spegel* (1961). Ingmar Bergman og Federico Fellini har historisk set været blandt akademiets foretrukne i kategorien for bedste ikke-engelsksprogede film.

#35 (1962): *Lawrence of Arabia* (1962)

Showdato: 08.04-1963. Nominerede: *The Longest Day*, *Mutiny on the Bounty*, *The Music Man*, *To Kill a Mocking Bird*.

Lawrence of Arabia, en farverig og spektakulær britisk *biopic* instrueret af David Lean, vandt hovedprisen i 1963, hvor Oscarværten hed Frank Sinatra.

#36 (1963): *Tom Jones* (1963)

Showdato: 13.04-1964. Nominerede: *America, America*, *Cleopatra*, *How the West Was Won*, *Lilies of the Field*.

Tony Richardsons komiske adaptation af Henry Fieldings roman *Tom Jones* var endnu et eksempel på en britisk vinder af hovedprisen ved Oscarshowet. Dette show var nu blevet en populær medieoplevelse, og de tv-rettigheder, som i 1952 kunne købes for 100.000 dollars, kostede nu 1 mio. dollars. Sidney Poitier vandt prisen for bedste mandelige hovedrolle (for sit arbejde i *Lilies of the Field*, 1963) og indskrev sig dermed i historien som den første afroamerikanske skuespiller til at få en Oscar for bedste hovedrolle.

#37 (1964): *My Fair Lady* (1964)

Showdato: 05.04-1965. Nominerede: *Becket*, *Dr. Strangelove*, *Mary Poppins*, *Zorba the Greek*. Stanley Kubricks koldkrigssatire *Dr. Strangelove* var blandt de fem nominerede film i 1965. Kubricks film tabte dog til den mere ufarlige og mindre dobbeltbundne musical *My Fair Lady*.

#38 (1965): *The Sound of Music* (1965)

Showdato: 18.04-1966. Nominerede: *Darling*, *Doctor Zhivago*, *Ship of Fools*, *A Thousand Clowns*.

Melodramaet *Dr. Zhivago* og musicalen *The Sound of Music* var i 1966 hovedkandidaterne til at vinde prisen for bedste film, og sidstnævnte vandt på et tidspunkt, hvor musicalen ellers blev opfattet som en bedaget og reaktionær genre. I 1966 blev Oscarshowet transmitteret i farver.

#39 (1966): *A Man for All Seasons* (1966)

Showdato: 10.04-1967. Nominerede: *Alfie*, *The Russians Are Coming, the Russians Are Coming*, *The Sand Pebbles*, *Who's Afraid of Virginia Woolf?*

I 1967 var det for fjortende gang Bob Hope, som var vært ved Oscarshowet. Ved denne prisuddeling var det Fred Zinnemann, der forinden havde instrueret film som *High Noon* og *From Here to Eternity*, som fik statuetten for bedste film, denne gang med en biopic om den britiske filosof Sir Thomas More. Mange har siden påpeget, at vinderen burde have heddet *Who's Afraid of Virginia Woolf?*, som også var nomineret.

#40 (1967): *In the Heat of the Night* (1967)

Showdato: 10.04-1968. Nominerede: *Bonnie and Clyde*, *Doctor Dolittle*, *The Graduate*, *Guess Who's Coming to Dinner*.

1968 er et af Oscarhistoriens såkaldte "watershed years" med mange stærke kandidater til hovedprisen. Vinderfilmen *In the Heat of the Night* havde en række tidstypiske, humanistiske temaer – eksempelvis et underliggende borgerrettighedsmotiv understøttet af dens afroamerikanske hovedskuespiller Sidney Poitier – men filmen var næppe helt så banebrydende som modkandidaterne *The Graduate* og *Bonnie and Clyde*. Borgerrettighedskampen var dog ikke blot et tema i vinderfilmen fra 1968. På grund af mordet på Martin Luther King blev selve showet, for at udvise respekt for King og hans efterkommere, nemlig udsat to dage.

#41 (1968): *Oliver!* (1968)

Showdato: 14.04-1969. Nominerede: *Funny Girl*, *The Lion in Winter*, *Rachel, Rachel*, *Romeo and Juliet*.

Umiddelbart efter studenteroprøret i Paris var det en klassisk musical, endog med udgangspunkt i Charles Dickens' klassiske roman *Oliver Twist*, som vandt hovedprisen ved Oscaruddelingen. Måske var dette lidt tilbageskuende tilsnit én af hovedårsagerne til den usædvanligt dårlige seertilslutning (med en rating på blot 31,8 %). 1969 var samtidig året, hvor man officielt stoppede paralleltransmissionen af Oscarshowet via tv og radio. Herefter vistes det kun via tv.

#42 (1969): *Midnight Cowboy* (1969)

Showdato: 07.04-1970. Nominerede: *Anne of the Thousand Days*, *Butch Cassidy and the Sundance Kid*, *Hello, Dolly!*, *Z*.

John Schlesingers skæve *Midnight Cowboy* vandt den indtil da mest sete Oscaruddeling i 1970 (med en rating på 43,4 %) foran *Butch Cassidy and the Sundance Kid* og den nu klassiske hippiefilm *Easy Rider*, som end ikke var nomineret til hovedprisen. Den høje seertilslutning i 1970 er ofte tilskrevet det faktum, at John Wayne var nomineret til prisen for bedste mandlige hovedrolle (en pris, som han ikke overraskende vandt).

#43 (1970): *Patton* (1970).

Showdato: 15.04-1971. Nominerede: *Airport*, *Five Easy Pieces*, *Love Story*, *M*A*S*H*.

Foran *Five Easy Pieces* og *M*A*S*H* af hhv. Bob Rafelson og Robert Altman vandt den biografiske krigsfilm *Patton* ved Oscarshowet i 1971. En anden og mere bemærkelsesværdig ting ved dette Oscarshow var dog George C. Scott, der nægtede at modtage prisen for bedste mandlige hovedrolle (i rollen som netop General Patton), idet han betragtede showet som "a two-hour meat parade, a public display with contrived suspense for economic reasons".

#44 (1971): *The French Connection* (1971)

Showdato: 10.04-1972. Nominerede: *A Clockwork Orange*, *Fiddler on the Roof*, *The Last Picture Show*, *Nicholas and Alexandra*.

Foran stærke film som *A Clockwork Orange* og *The Last Picture Show* vandt thrilleren *The French Connection*, som med sin hidsige, håndholdte kamerastil og ukendte skuespillere (såsom Gene Hackman) pegede i retning af den nye Hollywoodstil uden at være for alternativ og nybrydende. Oscarshowet i 1972 havde en flot rating på 38,7 %.

#45 (1972): *The Godfather* (1972)

Showdato: 27.03-1973. Nominerede: *Cabaret*, *Deliverance*, *The Emigrants*, *Sounder*.

Ikke overraskende var det Francis Ford Coppolas *The Godfather*, som i 1973 vandt Oscarstatuetten for bedste film (foran *Deliverance* og nogle relativt inferiøre modkandidater). I 1973 var *The Godfather* den bedst sælgende film, og den er stadig den film fra 1972, som har genereret mest profit (med et *box office* på ca. 268.500.000 dollars). I protest mod – eller måske som en satire over – filmindustrien mødte Marlon Brando ikke op for at modtage sin Oscar for bedste mandlige hovedrolle. I stedet sendte han en (falsk) indianer ved navn Sacheen Littlefeather, som causerede over film- og tv-industriens behandling af indfødte amerikanere.

#46 (1973): *The Sting* (1973)

Showdato: 02.04-1974. Nominerede: *Viskninger och rop*, *American Graffiti*, *A Touch of Glass*, *The Exorcist*.

En overraskende nominering tilfaldt i 1974 Ingmar Bergmans stiliserede og misantropiske *Viskninger och rop* (1973, *Hvisken og råb*), men ligesom *American Graffiti*, *A Touch of Glass* og *The Exorcist* tabte den til George Roy Hills effektive *heist*-film *The Sting* med Paul Newman og Robert Redford i de to bærende roller.

#47 (1974): *The Godfather Part II* (1974)

Showdato: 08.04-1975. Nominerede: *Chinatown*, *The Conversation*, *Lenny*, *The Towering Inferno*.

1975 var endnu et af Oscarhistoriens "watershed years", hvor mange stærke produktioner dy-stede om hovedprisen. Coppolas *sequel* til *The Godfather* vandt foran ellers stærke film som *Chinatown*, *Lenny* (en *biopic* om Lenny Bruce) og *The Conversation*. Katastrofefilmen *The To-*

wering *Inferno* var også nomineret til hovedprisen og var den film fra 1974, som indtjente flest penge ved biograflugen.

#48 (1975): *One Flew Over the Cuckoo's Nest* (1975)

Showdato: 29.03-1976. Nominerede: *Barry Lyndon*, *Dog Day Afternoon*, *Jaws*, *Nashville*. Endnu et "watershed year" var 1976, hvor de fem nominerede film til hovedprisen hed *Jaws*, *Dog Day Afternoon*, *Barry Lyndon*, *Nashville* og *One Flew Over the Cuckoo's Nest*. Miloš Formans film vandt samtlige af de fem hovedpriser ("The Big Five") og er siden blevet indskrevet som nr. 20 på AFI's "100 Years ... 100 Movies"-liste. Louise Fletcher, som modtog prisen for bedste kvindelige hovedrolle (for rollen som Nurse Ratched), brugte tegnsprog, da hun skulle holde sin takketale.

#49 (1976): *Rocky* (1976)

Showdato: 28.03-1977. Nominerede: *All the President's Men*, *Bound for Glory*, *Taxi Driver*, *Network*.

I et relativt stærkt felt med film som *Taxi Driver*, *Network*, *All the President's Men* og *Bound for Glory* vandt boksefilmen *Rocky*. *Rocky*, som af de fleste blev betragtet som en ufortjent vinder, profilerede en teknologisk nyskabelse, det såkaldte *steadicam*, som også blev brugt i *Bound for Glory*. *Rocky* var et tidligt eksempel på det, der siden skulle blive en trend i forbindelse med Oscarfilmen, nemlig de billige produktionsomkostninger (Stallones film havde et budget på ca. 1 mio. dollars).

#50 (1977): *Annie Hall* (1977)

Showdato: 03.04-1978. Nominerede: *Julia*, *The Goodbye Girl*, *Star Wars*, *The Turning Point*. Woody Allens romantiske komedie *Annie Hall* vandt i 1978 ved et af de mindre succesfulde Oscarshows (med 39,73 mio. seere og en rating på 31,1 %). En anden prominent film ved dette Oscarshow var *Star Wars*, som nok tabte til Allens film ved Oscaruddelingen, men som vandt ved billetlugen (frem til 1983, hvor den blev overgået af *E.T.*, var *Star Wars* således den bedst sælgende amerikanske film). Filmen *The Turning Point* (1977) satte en tvivlsom rekord som den film, der har fået flest nomineringer (11 stk.) uden at modtage en eneste pris.

#51 (1978): *The Deer Hunter* (1978)

Showdato: 09.04-1979. Nominerede: *Coming Home*, *Heaven Can Wait*, *Midnight Express*, *An Unmarried Woman*.

I 1970 havde man haft et usædvanligt vellykket Oscarshow med en imponerende seertilslutning. I 1979, hvor Michael Ciminos film *The Deer Hunter* vandt hovedprisen, var Oscarshowet dog ingen succes (med en rating på blot 34,6 %). Med vanlig sans for komisk timing beskrev værten Johnny Carson showet som "two hours of sparkling entertainment spread over four hours".

#52 (1979): *Kramer vs. Kramer* (1979)

Showdato: 14.04-1980. Nominerede: *All That Jazz*, *Apocalypse Now*, *Breaking Away*, *Norma Rae*.

Woody Allen vandt hovedprisen i 1978 for *Annie Hall*, men blev forbigået i 1980, hvor *Kramer vs. Kramer* vandt foran film som *Norma Rae*, *All That Jazz*, *Apocalypse Now* og *Manhattan* (hvoraf den sidstnævnte, af netop Woody Allen, slet ikke var nomineret).

#53 (1980): *Ordinary People* (1980)

Showdato: 31.03-1981. Nominerede: *Coal Miner's Daughter*, *Raging Bull*, *The Elephant Man*, *Tess*.

To sort-hvide film var blandt de bedste, der blev produceret i USA i 1980: *Raging Bull* af Martin Scorsese og *The Elephant Man* af David Lynch. Begge blev dog, ligesom Stanley Kubricks virtuose gyserfilm *The Shining*, forbigået ved Oscarshowet i 1981, hvor hovedprisen gik til Robert Redfords instruktørdebut *Ordinary People*. Oscarshowet blev i 1981 udsat med 24 timer efter attentatforsøget på Ronald Reagan.

#54 (1981): *Chariots of Fire* (1981)

Showdato: 29.03-1982. Nominerede: *Atlantic City*, *On Golden Pond*, *Raiders of the Lost Ark*, *Reds*.

Den alvorlige britiske *biopic* *Chariots of Fire*, om olympiske løbere, religion og antisemitisme, vandt ved Oscaruddelingen i 1982 foran den mere eventyrlige biografbasker *Raiders of the Lost Ark*, som blev den bedst sælgende film fra 1981 og starten på et større tværmedielt franchise (der bl.a. tæller fire film, en tv-serie og 15 computerspil). Værten ved dette Oscarshow var for fjerde år i træk den populære komiker og talkshowvært Johnny Carson. Ved dette års show blev Ronald Reagan, som tidligere var en del af industrien, inviteret til at sende en båndet hilsen, hvilket han gjorde. Som Normal Jewison, en af showets producere, udtrykte det: "President Reagan was once a member of our industry, and it seemed fitting for him to join us." Dette var hverken første eller sidste gang, at der skulle være en direkte kobling mellem Oscarshowet og politik.

#55 (1982): *Gandhi* (1982)

Showdato: 11.04-1983. Nominerede: *E.T. the Extra-Terrestrial*, *Missing*, *Tootsie*, *The Verdict*. *Gandhi*, en *biopic* om den indiske politiker af samme navn, var den første af (i skrivende stund) blot to engelsk-indiske co-produktioner til at vinde hovedprisen ved en Oscaruddeling (foruden *Slumdog Millionaire*). Filmen var et massivt udstyrsstykke med et utal af statuer og vandt foran mere komiske dramafilme som *Tootsie* og mere eventyrlige bestsellers som *E.T.* Oscarceremonien i 1983 var dog ingen større succes, og Vince Canby sammenlignede sågar showet med "the cheerful bad taste of the grand opening of a shopping center in Los Angeles".

#56 (1983): *Terms of Endearment* (1983)

Showdato: 09.04-1984. Nominerede: *The Big Chill*, *The Dresser*, *The Right Stuff*, *Tender Mercies*.

Oscarshowet i 1984 var en betragtelig publikumssucces med en rating på 38,0 % (CBS's og NBC's ratings var hhv. 7,3 % og 7,2 %). Selve showet var på dette tidspunkt et af de længste nogensinde med en samlet spilletid på 3 timer og 42 minutter, hvilket fik værten Johnny Carson til at sammenligne ceremonien med et indsamlingsshow. "OK folks," som han sagde, "we're into our fourth hour, let's check the tote boards and see how much money we've raised." Vinderen i 1984 blev James L. Brooks' *Terms of Endearment*, som vandt i et relativt svagt felt af kandidater.

#57 (1984): *Amadeus* (1984)

Showdato: 25.03-1985. Nominerede: *The Killing Fields*, *A Passage to India*, *Places in the Heart*, *A Soldier's Story*.

Miloš Formans *biopic* og periodefilm *Amadeus* vandt i 1985 prisen for bedste film. Dette ved et Oscarshow, hvor spilletiden blev sat ned til 3 timer og 10 minutter, og hvor Jack Lemmon håndterede værtsrollen.

#58 (1985): *Out of Africa* (1985)

Showdato: 24.03-1986. Nominerede: *The Color Purple*, *Kiss of the Spider Woman*, *Prizzi's Honor*, *Witness*.

Tre skuespillere, Alan Alda, Jane Fonda og Robin Williams, delte værtsrollen i 1986, hvor hovedprisen gik til endnu en *biopic* – filmen *Out of Africa* om Karen Blixen. Showet havde 38,65 mio. seere og en rating på 25,71 % og er således blandt de elleve mindst populære Oscarshows til dato. Williams' introducerede dog som vært en forfriskende og mere bidende humor, end man ellers ser ved Oscarshows, idet han bl.a. introducerede Jack Valenti som "the man you never heard of, but you have to listen to him anyway". Danske Børge Ring vandt for bedste animerede kortfilm med filmen *Anna og Bella* (1984), som dog var produceret i Holland. Dette var hans anden nominering, men første statuette. Den sociale problemfilm *The Color Purple* (1985) tangerede *The Turning Points* rekord fra 1978 med 11 nomineringer uden en eneste statuette.

#59 (1986): *Platoon* (1986)

Showdato: 30.03-1987. Nominerede: *Children of a Lesser God*, *Hannah and Her Sisters*, *The Mission*, *A Room with a View*.

I 1980'erne var seertilslutningen ikke imponerende, men Oscarshowets ratings var dog støt stigende i sidste halvdel af årtiet. I 1987 var der således 39,72 mio. amerikanere (rating: 25,94 %), som via tv så Oliver Stone tage hovedprisen med sin harske og lettere patetiske antikrigsfilm *Platoon*. Mange har siden begrædt, at hovedprisen ikke gik til Woody Allens *Hannah and Her Sisters*.

#60 (1987): *The Last Emperor* (1987)

Showdato: 11.04-1988. Nominerede: *Broadcast News*, *Fatal Attraction*, *Hope and Glory*, *Moonstruck*.

Bernardo Bertoluccis stort anlagte *biopic* om den sidste kejser (*The Last Emperor*) tog hele ni Oscarstatuetter, heriblandt hovedprisen, i 1988, hvor værten hed Chevy Chase, og hvor seertilslutningen steg til 42,04 mio. amerikanere. Bedste udenlandske film gik til Gabriel Axels danske produktion *Babettes gæstebud* (1987).

#61 (1988): *Rain Man* (1988)

Showdato: 27.03-1989. Nominerede: *Accidental Tourist*, *Dangerous Liaisons*, *Mississippi Burning*, *Working Girl*.

Den tidstypiske 80'er-film *Rain Man* med en ung Tom Cruise og en erfaren Dustin Hoffman i de to hovedroller vandt foran *social consciousness*-filmen *Mississippi Burning* ved Oscarshowet i 1989. Et show, som i USA tiltrak 42,77 mio. seere. Samme år fik *Pelle Erobreren* (1987) prisen for bedste udenlandske film, mens den i Cannes løb af med Den Gyldne Palme.

#62 (1989): *Driving Miss Daisy* (1989)

Showdato: 26.03-1990. Nominerede: *Born on the Fourth of July*, *Dead Poets Society*, *Field of Dreams*, *My Left Foot*.

Det 62. Oscarshow blev ingen succes i sammenligning med de to foregående år, hvilket også kunne ses af de relativt pauvre Nielsen ratings på 26,42 %. Værten var her for første gang Billy Crystal, som siden skulle blive den egentlig arvtager efter Bob Hope som Oscarshowets "tilbagevendende onkel". *Driving Miss Daisy* (1989) vandt hovedprisen, og Kaspar Rostrups danske film *Dansen med Regitze* (1989) var nomineret til bedste ikke-engelsksprogede film, men tabte til Giuseppe Tornatores populære italienske opus *Nuovo Cinema Paradiso* (1988, *Cinema Paradiso/Mine aftener i Paradis*). En anden dansker, Mikael Salomon, var nomineret for

sin kinematografi til filmen *The Abyss* (1989), men tabte til Freddie Francis og *Glory* (1989).

#63 (1990): *Dances With Wolves* (1990)

Showdato: 25.03-1991. Nominerede: *Awakenings*, *Ghost*, *The Godfather Part III*, *Goodfellas*. Mange filmkritikere mener, at den retmæssige vinder i 1991 var Martin Scorseses nyskabende gangsterfilm *Goodfellas*. Denne film tabte dog, ikke overraskende, til den episke western-film *Dances With Wolves*, som indbragte Kevin Costner hele syv Oscarstatuetter. Oscarshowet havde nok en gang Billy Crystal som vært, og ratingen steg fra 26,42 % til en mere hæderlig, men stadig lav 28,06 %.

#64 (1991): *Silence of the Lambs* (1991)

Showdato: 30.03-1992. Nominerede: *Beauty and the Beast*, *Bugsy*, *JFK*, *The Prince of Tides*. I et relativt svagt felt vandt thrilleren *Silence of the Lambs* i 1992, en film, der særligt blev kendt for Anthony Hopkins' imponerende perfide skuespil (noget, der formentlig har tiltalt et Oscarakademi, som for størstedelen består af nuværende og tidligere skuespillere). *Silence of the Lambs* indskrev sig samtidig i den (fortsat) lille gruppe af produktioner, som har vundet samtlige af de fem hovedpriser ("The Big Five"). Denne gruppe tæller så vidt kun tre film: Frank Capras *It Happened One Night*, Miloš Formans *One Flew Over the Cuckoo's Nest* og altså Jonathan Demmes *Silence of the Lambs*. 44,44 mio. amerikanere så tv-showet, der atter havde Billy Crystal som vært.

#65 (1992): *Unforgiven* (1992)

Showdato: 29.03-1993. Nominerede: *The Crying Game*, *A Few Good Men*, *Howards End*, *Scent of a Woman*.

Foran det irske IRA-drama *The Crying Game*, E.M. Forster-filmatiseringen *Howards End* og retsalsdramaet *A Few Good Men*, som særligt huskes for Jack Nicholsons replik "You can't handle the truth!", vandt *Unforgiven* hovedprisen i 1992. Denne film, en mørk western af Clint Eastwood, vækkede minder af Sam Peckinpah, en instruktør, som ikke selv er blevet hædret med Oscarstatuetter for sine bedste film. Med Billy Crystal som tilbagevendende vært fik showet i 1992 en fornuftig rating på 32,85 %.

#66 (1993): *Schindler's List* (1993)

Showdato: 21.03-1994. Nominerede: *The Fugitive*, *In the Name of the Father*, *The Piano*, *The Remains of the Day*.

Med sin tungsindige biografifilm *Schindler's List*, som blander sort-hvid og farver og centreres omkring et for instruktøren og Oscarakademiet tilbagevendende tema om antisemitisme, vandt Steven Spielberg prisen for bedste film. Seertilslutningen var ikke helt så god som i 1993 (46,26 mio., dvs. 31,86 %), men var dog bedre end i 1980'erne og begyndelsen af 90'erne.

#67 (1994): *Forrest Gump* (1994)

Showdato: 27.03-1995. Nominerede: *Pulp Fiction*, *Four Weddings and a Funeral*, *Quiz Show*, *The Shawshank Redemption*.

1995 var endnu et "watershed year", hvor forskellige populære og håndværksmæssigt stærke film konkurrerede om én og samme pris. Foruden *Quiz Show* var de nominerede til hovedprisen *Four Weddings and a Funeral*, *The Shawshank Redemption* (En verden udenfor), *Pulp Fiction* og *Forrest Gump*. Den sidstnævnte, instrueret af Robert Zemeckis, vandt hovedprisen, hvilket undertiden er blevet betragtet som et konservativt valg eller et forsøg på at ære den instruktør, som for sine *Back to the Future*-film end ikke havde opnået en eneste nominering. Det stærke felt resulterede dog i fornuftige ratings (33,47 %), hvilket også kunne tilskrives den populære

værtsdebutant David Letterman.

#68 (1995): *Braveheart* (1995)

Showdato: 25.03-1996. Nominerede: *Apollo 13*, *Babe*, *Il Postino*, *Sense and Sensibility*. Whoopi Goldberg var vært for anden gang i 1996, hvor seertilslutningen dalede til 44,81 mio. amerikanske seere (30,48 %). Dette fald kunne dog også skyldes et svagere felt end i 1995. *Braveheart* vandt fem statuetter, bl.a. foran den italienske *Il Postino* (der således indskrev sig i en ganske lille gruppe af ikke-engelsksprogede film til at få en hovednominering ved The Oscars).

#69 (1996): *The English Patient* (1996)

Showdato: 24.03-1997. Nominerede: *Fargo*, *Jerry Maguire*, *Secrets & Lies*, *Shine*. Anthony Minghellas filmatisering af Michael Ondaatjes roman *The English Patient* indbragte instruktøren ni Oscarstatuetter i 1997. Filmen vandt foran Coen-brødrenes *Fargo* og Cameron Crowes *Jerry Maguire*, og eftersom den var produceret af Miramax, blev den også betragtet som begyndelsen til en ny ære: *independent*-filmens indtog i og sammensmeltning med Hollywood. De mange priser til Minghellas film og *indiewood*-fænomenet kunne dog ikke forhindre et markant fald i seertal. Med blot 40,83 mio. amerikanske seere og en rating på 25,83 % var 1997 det svageste Oscarår i mere end 10 år (siden 1986). Den danske kortfilm *Ernst & Lyset* (1996) var nomineret i kategorien "Best Live Action Short", men tabte til den amerikanske film *Dear Diary* (1996).

#70 (1997): *Titanic* (1997)

Showdato: 23.03-1998. Nominerede: *As Good as It Gets*, *The Full Monty*, *Good Will Hunting*, *L.A. Confidential*.

Forskellen imellem 1997-showet og 1998-showet er voldsom og helt uden sidestykke i Oscarhistorien. De pauvre seertal i 1997 blev i 1998 erstattet af en rating på 35,32 % – hele 57,25 mio. amerikanske seere – og et Oscarfelt, som bl.a. talte *As Good as It Gets*, *Good Will Hunting*, *L.A. Confidential* og *Titanic*. Vinderen af hovedprisen og 10 øvrige priser blev mastodonten *Titanic* (instr. David Cameron), der næppe var den mest interessante af de førnævnte, men som med en foreløbig *box office* på 2.185.372.302 dollars var den bedst sælgende film i 12 år (kun overgået af *Avatar*, som i 2009 blev instrueret af selskabet James Cameron). Da James Cameron modtog prisen som bedste instruktør, gentog han Leonardo DiCaprios hovmodige dialoglinje fra filmen: "I'm the king of the world." For andet år i træk var Anders Thomas Jensen og Kim Magnusson nomineret i kategorien for "Best Live Action Short" (med filmen *Wolfgang*, 1997), men endnu en gang var det en amerikansk kortfilm, Holocaustfilmen *Visas and Virtue* (1997), der løb af med prisen. I samme felt var der også en anden dansk film, nemlig Birger Larsens *Ska' vi være kærester?*

#71 (1998): *Shakespeare in Love* (1998)

Showdato: 21.03-1999. Nominerede: *Elizabeth*, *La vita è bella*, *The Thin Red Line*, *Saving Private Ryan*.

Succesen fra 1998 lignede året efter en enlig svale, idet seertallene nu faldt til 45,63 mio. (28,51 %). Vinderen som bedste film blev den britisk-amerikanske Miramaxproduktion *Shakespeare in Love*, der ellers var oppe imod stærke Oscarkandidater som *La vita è bella* (1997), *The Thin Red Line* (1998) og *Saving Private Ryan* (1998). Roberto Benignis film *La vita è bella* fik prisen for bedste udenlandske film, hvorefter instruktøren, for at nå op til statuetten, tog en berømt *slapstick*-agtig klatretur over salens stolerygge.

Anders Thomas Jensens veldrejede kortfilm *Valgaften* (1998) vandt i kategorien "Best Live

Action Short" og startede en ny bølge af hævdvundne og prisvindende danske kortfilm.

#72 (1999): *American Beauty* (1999)

Showdato: 26.03-2000. Nominerede: *The Insider*, *The Cider House Rules*, *The Sixth Sense*, *The Green Mile*.

DreamWorks' indie-agtige *American Beauty*, produceret for 15 mio. dollars, blev i 2000 betegnet som en moderne version af *The Apartment*, vinderen fra 1961. Foran bl.a. *The Insider* og *The Sixth Sense* vandt den således, og foruden *Midnight Cowboy* tilhører den en ganske lille gruppe af Oscarvindende film, som direkte omtaler eller omhandler homoseksualitet. Showet var det hidtil længste med en spilletid på 4 timer og 4 minutter og fik en rating på 29,64 %.

#73 (2000): *Gladiator* (2000)

Showdato: 25.03-2001. Nominerede: *Chocolat*, *Crouching Tiger, Hidden Dragon*, *Erin Brockovich*, *Traffic*.

Ridley Scotts effektdrevne *Gladiator* tog hovedprisen i 2001-udgaven af Oscarshowet, som med en rating på sølle 25,86 % var begyndelsen på en længerevarende "seertalskrise" for Oscarshowet. Komikeren Steve Martin var vært ved dette show.

#74 (2001): *A Beautiful Mind* (2001)

Showdato: 24.03-2002. Nominerede: *Godford Park*, *In the Bedroom*, *The Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring*, *Moulin Rouge!*

Den fortælle-mæssigt drilske *A Beautiful Mind* betragtes som en af de svageste Oscarvindere i nyere tid, og showet, der havde Whoopi Goldberg som vært, tilhører da også de otte dårligst ratede Oscarshows til dato. Samtidig var showet det hidtil længste med en spilletid på 4 timer og 23 minutter. Vinderen af statuetten for bedste kvindelige hovedrolle blev Halle Berry for *Monster's Ball* (2001), der derved blev den første sorte kvinde til at opnå denne hæder.

#75 (2002): *Chicago* (2002)

Showdato: 23.03-2003. Nominerede: *Gangs of New York*, *The Hours*, *The Lord of the Rings: The Two Towers*, *The Pianist*.

Store filmatiseringer, eventyrlige udstyrstykker, forrygende, sexede musicals og en sjov mand i Steve Martin lignede ingredienserne, som i 2003 skulle forsøge at få seerne tilbage til Oscar-telecastet. Dette lykkedes dog ikke, og 2003 indskrives sig som det næstsvageste nogensinde (i seertalsmæssig forstand) med en rating på blot 20,58 %. Den polske instruktør Roman Polanski, som tidligere var blevet landsforvist for sex med en mindreårig, blev benådet af Oscarakademiet i 2002, hvor hans biopic *The Pianist* blev nomineret til hovedprisen. Den danske kortfilm *Der er en yndig mand* (2002) af Mie Andreasen og Martin Strange-Hansen fulgte op på succesen fra slutningen af 1990'erne (med *Valgaften*) og vandt i kategorien for "Best Live Action Short".

#76 (2003): *The Lord of the Rings: The Return of the King* (2003)

Showdato: 29.02-2004. Nominerede: *Lost in Translation*, *Master and Commander: The Far Side of the World*, *Mystic River*, *Seabiscuit*.

Kun et epos af de helt store kunne i 2004 ændre Oscarshowets krise, og dette fik man så også med den tredje film i *Lord of the Rings*-trilogien. Peter Jacksons film tog 11 priser og tangerede dermed *Titanic* og *Ben-Hur*. I samspil med den hjemvendte Billy Crystal skabte dette en midlertidig oprejsning for Oscaruddelingen, som fik 43,56 mio. amerikanske seere (mere end 10 mio. flere end i 2003) og en rating på 26,68 %.

#77 (2004): *Million Dollar Baby* (2004)

Showdato: 27.02-2005. Nominerede: *Finding Neverland*, *The Aviator*, *Ray*, *Sideways*.

I 2005 var komikeren Chris Rock vært ved Oscarshowet for første gang, og showet fik en middelmådig modtagelse af både seere og kritikere. Vinderen for bedste film blev *Million Dollar Baby*, der naturligt kunne lede tankerne hen på 1977-showet og den daværende vinderfilm *Rocky*.

#78 (2005): *Crash* (2005)

Showdato: 05.03-2006. Nominerede: *Brokeback Mountain*, *Capote*, *Good Night, and Good Luck*, *Munich*.

Multiprotagonistfilmen *Crash*, lavet for blot syv mio. dollars, var med sin titel en sigende vinder i 2006-versionen af Oscaruddelingen, eftersom dette show er blandt de fire dårligst ratede Oscaruddelinger i historien (med 22,91 %). Værten var Jon Stewart, der ellers nyder stor popularitet som vært på *The Daily Show*.

#79 (2006): *The Departed* (2006)

Showdato: 25.02-2007. Nominerede: *Babel*, *Letters from Iwo Jima*, *Little Miss Sunshine*, *The Queen*.

En komiker med sit eget talkshow blev i 2007 erstattet med en anden populær komiker med sit eget show: Ellen DeGeneres. Nogen succes blev showet dog ikke (rating: 23,65 %), skønt Martin Scorsese langt om længe fik Oscaren for bedste film (for *The Departed*, der dog næppe tilhører instruktørens mest vellykkede produktioner). Susanne Biers danske film *Efter brylluppet* (2006) var nomineret til "Best Foreign Language Film", men tabte til den fine, tyske produktion *Das Leben der Anderen* (2006).

#80 (2007): *No Country for Old Men* (2007)

Showdato: 24.02-2008. Nominerede: *Atonement*, *Juno*, *Michael Clayton*, *There Will Be Blood*. Kandidaterne ved det 80. Oscarshow var mere kunstneriske og smalle, end man normalt ser det (med film som *Juno*, *Michael Clayton*, *There Will Be Blood* og vinderen *No Country for Old Men*), og med blot 31,76 mio. amerikanske seere (det laveste tal siden 1953!) fik showet den dårligste rating nogensinde (18,66 %). Endnu en gang hed værten Jon Stewart.

#81 (2008): *Slumdog Millionaire* (2008)

Showdato: 22.02-2009. Nominerede: *The Curious Case of Benjamin Button*, *Frost/Nixon*, *Milk*, *The Reader*.

Hugh Jackman var vært i 2009, hvor vinderen for bedste film – for anden gang i Oscarhistorien – var en indisk-engelsk samproduktion. Filmen *Slumdog Millionaire* ligner dog en klassisk amerikansk *pjalter til rigdom*-fortælling. Da Dustin Lance Black modtog prisen for bedste originale manuskript, for *biopicen Milk* (2008) om den homoseksuelle amerikanske politiker Harvey Milk, holdt han en tale på vegne af alle homoseksuelle. Heri sagde han:

... If Harvey [Milk] had not been taken from us thirty years ago, I think he'd want me to say to all of the gay and lesbian kids out there tonight, who have been told that they are less than [heterosexual people] by their churches or by the government or by their families, that you are beautiful, wonderful creatures of value, and no matter what anyone tells you, God loves you, and that very soon, I promise you, you will have equal rights, federally, across this great nation of ours.

Milk indskrev sig samtidig i en (fortsat) lille gruppe af Oscarnominerede film, som eksplicit om-

handler homoseksualitet. Disse tæller bl.a. *Midnight Cowboy* (1969), *American Beauty* (1999) og *The Kids Are Alright* (2010).

#82 (2009): *The Hurt Locker* (2008)

Showdato: 07.03-2010. Nominerede: *Avatar*, *The Blind Side*, *District 9*, *An Education*, *Inglorious Basterds*, *Precious*, *A Serious Man*, *Up, Up in the Air*.

Feltet blev i 2010 udvidet til 10 film (i 2012 nedjusteret til ni film), og ikke siden 1944 havde feltet omfattet så mange kandidater. *The Hurt Locker*, lavet for blot 15 mio. dollars, var i 2010 en helt usædvanlig vinder i kategorien for bedste film (foran blockbusters som *Avatar* [2009] og auteurfilm som *Inglorious Basterds* [2009]). *The Hurt Locker*, iscenesat af den kvindelige instruktør (!) Kathryn Bigelow, omhandlede således en igangværende amerikansk krig: Irakkrigen. Filmen *Zero Dark Thirty*, som i 2013 var blandt forhåndsfavoritterne, var Bigelows opfølger til førnævnte *The Hurt Locker*, men hvor *The Hurt Locker* var lavet uden Pentagons indblanding, så blev *Zero Dark Thirty* lavet med støtte fra både CIA og Department of Defense (DOD). Steve Martin og Alec Baldwin delte værtsrollen i 2010 og var med til at genvinde nogle af de tabte seere. Showets rating på 24,75 % var nok den højeste siden 2005, men hovedparten af seerne var over 50 år. *The New Tenants* (2009) af Joachim Black og Tivi Magnusson vandt for "Best Live Action Short" og skrev sig dermed ind i en efterhånden hæderkronet dansk tradition. Den danske dokumentarfilm *Burma VJ* af Anders Østergaard og Lise Lense-Møller var nomineret i kategorien for bedste dokumentar i spillefilmslængde, men tabte til den amerikanske *The Cove* (2009).

#83 (2010): *The King's Speech* (2010)

Showdato: 27.02-2011. Nominerede: *Black Swan*, *The Fighter*, *Inception*, *The Kids Are Alright*, *127 Hours*, *The Social Network*, *Toy Story 3*, *True Grit*, *Winter's Bone*.

2011 var i danske øjne endnu et interessant Oscarår, hvor *Hævnen* vandt prisen for "Best Foreign Language Film". Hovedprisen gik til den engelske *The King's Speech*, som vandt i et udvidet felt af hele ni kandidater (heriblandt Christopher Nolans *Inception*, David Finchers *The Social Network*, Coen-brødrenes *True Grit*, Darren Aronofskys *Black Swan* og David O'Russells *The Fighter*). I et forsøg på at fange det unge publikum havde man hyret Anne Hathaway og James Franco som værter. At dette var hensigten kunne man se af en lille *bit* imellem de to værter, hvor James Francos linje "Anne, I must say, you look beautiful and so hip" på komisk vis blev besvaret med sætningen: "Oh, thank you, James. You look very appealing to a younger demographic as well." Oscarshowets ratings blev dog ikke følgerlig gode, og 37,6 mio. seere var muligvis bedre end ABC's 2008- og 2009-transmissioner, men stadig blandt Oscarhistoriens laveste ratings.

#84 (2011): *The Artist* (2011)

Showdato: 26.02-2012. Nominerede: *The Descendants*, *Extremely Loud and Incredibly Close*, *The Help*, *Hugo*, *Midnight in Paris*, *Money Ball*, *The Tree of Life*, *War Horse*.

Ved Oscarshowet i 1951 var hovedkandidaterne en række film, som omhandler film og filmindustrien selv. Blandt hovedkandidaterne i 2012 var der også flere film med en sådan (meta) tematik, heriblandt *Hugo* og vinderen *The Artist* – en film om overgangen fra stum- til tonefilm. Med andre ord: Oscarshowets barndom. Med Billy Crystal som vært steg seertallet til 39,3 mio., men andelen af det meste populære segment, de 18-49-årige, var sølle 11,7 %, og for andet år i træk lå Oscarshowet under CBS' Grammyshow. Producenterne så et forsonende træk i den omtale, som showet genererede via sociale medier som Facebook og Twitter (hvor værten, filmene og showets opbygning tiltrak sig 3,8 mio. kommentarer).

#85 (2012): *Argo* (2012)

Showdato: 24.02-2013. Nominerede: *Amour*, *Beasts of the Southern Wild*, *Silver Linings Playbook*, *Django Unchained*, *Life of Pi*, *Les Misérables*, *Lincoln*, *Zero Dark Thirty*.

I endnu et forsøg på at tiltrække det unge publikum havde man valgt Seth MacFarlane som vært til det 85. Oscarshow. MacFarlane havde ikke tidligere været Oscarvært og var primært kendt som skaber af de to *anicons Family Guy* (1999-) og *American Dad* (2005-) og som instruktør på den skæve komediefilm *Ted* (2012). Han tiltrak sig da også en del opmærksomhed – bl.a. gennem (det, der kunne tolkes som) antisemitiske og chauvinistiske jokes – og han var formentlig en del af grunden til den stigning i seertal, som man oplevede i 2013. Blandt kandidaterne til Oscaruddelingen var film som *Lincoln* (2012), *Zero Dark Thirty* (2012), *Django Unchained* (2012) og *Argo* (2012), og vinderen blev den sidstnævnte. Prisen blev overrakt af præsidentfruen Michelle Obama, hvilket ikke var første gang, at Det Hvide Hus har involveret sig i Oscarceremonien. Den danske film *En kongelig affære* (2012) af Nikolaj Arcel var nomineret i kategorien for bedste ikke-engelsksprogede film, men tabte ikke overraskende til Michael Haneke's *Amour* (2012). Emmanuelle Rivas fra førnævnte *Amour* blev med sine 84 år den ældste til nogensinde at have været nomineret til en statuette for bedste kvindelige hovedrolle. I denne kategori var hun bl.a. oppe imod den yngste til nogensinde at være nomineret i denne kategori, Quevenzhane Wallis fra *Beasts of the Southern Wild* (2012, *Hushpuppy*). Vinderen blev dog Jennifer Lawrence fra det romantiske drama *Silver Linings Playbook*.

Kilder

- Collins, Scott & Meg James (2012): "Oscars 2012: Ratings up slightly with Billy Crystal", *Los Angeles Times*, 28 februar 2012. www.latimes.com/entertainment/news/movies/la-et-oscarratings-20120228,0,6946960.story
- Levy, Emanuel (1987): *And the Winner Is ...: The History and Politics of the Oscar® Awards*. New York: Ungar.
- Levy, Emanuel (2012): "Emanuel Levy – Cinema 24/7". www.emmanuellevy.com/oscars/
- Mapp, Edward (2008): *African Americans and the Oscar®: Decades of Struggle and Achievement*. Lanham, Maryland: Scarecrow Press.
- New York Times* (1981): "Notes on People; Reagan, on Tape, Will Greet Oscars Audience", *The New York Times*, 12. marts 1981. www.nytimes.com/1981/03/12/nyregion/notes-on-people-reagan-on-tape-will-greet-oscars-audience.html
- Oscars (2012): "The Academy of Motion Picture Arts and Sciences – Oscar Legacy". Online: <http://www.oscars.org/awards/academyawards/legacy/index.html>
- Phillips, Gene (2010): *Some Like It Wilder: The Life and Controversial Films of Billy Wilder*. Lexington, Kentucky: The University of Kentucky Press.
- Quinn, Karl (2011): "The Oscars' midlife crisis", *The Age – Entertainment*, 28. februar 2011. www.theage.com.au/entertainment/oscars/the-oscars-midlife-crisis-20110228-1bbgm.html
- Rada, Jim (2009): "The Academy Awards Come to Television", *Film & Television Suite 101*. suite101.com/article/the-academy-awards-come-to-television-a110829
- Thomson-Smith, Lydia D. (2011) (red.): *Academy Awards: The night when the Oscars come out*. London: Fastbook Publishing.
- Weiss, Joanna (2013): "Michelle Obama's unnecessary Oscar turn", *The Boston Globe*, 26. februar 2013. www.bostonglobe.com/opinion/columns/2013/02/26/michelle-obama-unnecessary-oscar-turn/GcjXPddC75nV8AjVTBRfK/story.html